

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

PUBLIC ADMINISTRATION

D

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

2. (Signature) .....

(In words)

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JAN - 21218

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry **two** marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यासाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

JAN - 21218/II—D

Public Administration

Paper II

लोक प्रशासन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

1. The primary catalyst of social welfare services is	1. सामाजिक कल्याण सेवेचे प्राथमिक उत्प्रेरक ..... असते.
(A) Panchayats	(A) पंचायत
(B) Social Welfare Board	(B) समाज कल्याण मंडळ
(C) Voluntary Organisations	(C) स्वयंसेवी संघटना
(D) Zila Parishad	(D) जिल्हा परिषद
2. Who started the Family Planning Programme in 1925 ?	2. 1925 मध्ये कुटुंब नियोजन कार्यक्रमाची सुरुवात कोणी केली ?
(A) Lokmanya Tilak	(A) लोकमान्य टिळक
(B) Sardar Patel	(B) सरदार पटेल
(C) R.G. Karve	(C) रा.ग. कर्वे
(D) M.K. Gandhi	(D) एम.के. गांधी

3. According to whom “Research is a more systematic activity directed towards discovery and the development of organised body of knowledge.”

(A) C.A. Mozer

(B) Bogardus

(C) J.W. Best

(D) P.L. Bhandarkar

4. Family Planning Programme has been started at National level since the year .....

(A) 1952

(B) 1956

(C) 1960

(D) 1949

3. कोणाच्या मते “संशोधन ही अशी एक व्यवस्थित क्रियात्मकता आहे जी नव्याचा शोध घेते व संघटित ज्ञानाला अधिक विकसित करते” ?

(A) सी.ए. मोझर

(B) बोगार्डस

(C) जे.डब्ल्यू. बेस्ट

(D) पी.एल. भांडारकर

4. राष्ट्रीय स्तरावर कुटुंब नियोजन कार्यक्रम ..... वर्षी सुरू झाला.

(A) 1952

(B) 1956

(C) 1960

(D) 1949

5. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) 1951
(b) 1956
(c) 1991
(d) 1953

List II

- (1) New Industrial Policy
(2) Industrial Finance Corporation of India
(3) Industrial Policy Resolution
(4) The Industries Development and Regulation Act

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(1)	(2)	(4)

5. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) 1951
(b) 1956
(c) 1991
(d) 1953

सूची II

- (1) नवीन औद्योगिक धोरण
(2) भारताचे औद्योगिक वित्त महामंडळ
(3) औद्योगिक धोरण ठराव
(4) औद्योगिक विकास आणि नियंत्रण कायदा

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(3)	(4)	(1)
(C)	(4)	(3)	(1)	(2)
(D)	(3)	(1)	(2)	(4)

6. The first institution of local self-Government was established in :
- (A) 1687
(B) 1887
(C) 1893
(D) 1946
7. In U.S.A. at present territorially the largest unit of local government is .....
- (A) City Municipality
(B) Town
(C) County
(D) Special District
8. An authority to determine and execute measures within restricted area inside and smaller than the whole state is called :
- (A) Provincial Government
(B) Regional Government
(C) Local Government
(D) State Government

6. स्थानिक स्वराज्य संस्थेची पहिली संस्था ..... मध्ये स्थापन झाली.
- (A) 1687
(B) 1887
(C) 1893
(D) 1946
7. संयुक्त राज्य अमेरिकेमध्ये (यु.एस.ए.) सध्या भौगोलिकदृष्ट्या स्थानिक शासनाचा मोठा घटक ..... हा आहे.
- (A) शहर नगरपालिका
(B) टाऊन
(C) कॉन्टी
(D) विशेष जिल्हा
8. राज्यांतर्गत व राज्यापेक्षा मर्यादित व निर्धारित क्षेत्रामध्ये कार्यान्वित अधिकारमंडळास ..... म्हणतात.
- (A) प्रांतीय शासन
(B) विभागीय शासन
(C) स्थानीय शासन
(D) राज्य शासन

9. Aims of E-panchayat as a mission mode project are :

- (1) Internal computerization of panchayat process
- (2) Enabling panchayat to make effective use of IT
- (3) Enabling people to effective use of IT
- (4) Bring out transparency in working of the panchayat

Codes :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1), (2) and (4)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

10. Which one of the following functions of Panchayati Raj is *not* listed in the 11th schedule of Indian Constitution ?

- (A) Cultural Activities
- (B) Solid waste management
- (C) Small scale industries
- (D) Public distribution system

9. अभियान पथदर्शी प्रकल्प म्हणून ई-पंचायतीची ध्येये आहेत :

- (1) पंचायत प्रक्रियेचे अंतर्गत संगणकीकरण
- (2) माहिती तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी पंचायतीस तयार करणे
- (3) माहिती तंत्रज्ञानाच्या वापरासाठी जनतेस तयार करणे
- (4) पंचायतीच्या कार्यप्रक्रियेत पारदर्शकता आणणे

संकेतांक :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1), (2) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

10. भारतीय राज्यघटनेत खालीलपैकी कोणते एक पंचायती राजचे कार्य 11व्या सूचीत सूचीबद्ध नाही ?

- (A) सांस्कृतिक कार्ये
- (B) घनकचरा व्यवस्थापन
- (C) लघू उद्योग
- (D) सार्वजनिक वितरण प्रणाली

11. "Administration is now so vast an area that a philosophy of Administration comes close to being a philosophy of life." Who said this ?

- (A) Herbert Simon
- (B) L.D. White
- (C) Vincent Ostrom
- (D) Marshall E. Dimock

12. Market model in public administration is related with :

- (A) Extreme form of decentralisation
- (B) Market-oriented public administration
- (C) Fiscal policy of Government
- (D) Bazaar canteen model

11. "प्रशासनाचे क्षेत्र आता इतके विस्तृत झाले की, ज्यामुळे प्रशासनाचे तत्त्वज्ञान हे जीवनाच्या तत्त्वज्ञानाच्या अगदी जवळ आले आहे." असे कोण म्हणाले ?

- (A) हर्बर्ट सायमन
- (B) एल.डी. व्हाईट
- (C) विन्सेंट ऑस्ट्रोम
- (D) मार्शल ई. दिमॉक

12. लोकप्रशासनातील 'बाजार प्रारूप' याशी संबंधित आहे :

- (A) अती विकेंद्रिकरण प्रारूप
- (B) बाजार प्रवण लोकप्रशासन
- (C) शासनाचे राजकोषीय धोरण
- (D) बाजार कॅन्टीन प्रारूप

13. Delegation is a transfer of authority for ..... (A) planning (B) policy making (C) overall control (D) routine work 14. Follet distinguished between which 3 types of leadership ? (1) Leadership of position (2) Leadership of planning (3) Leadership of personality (4) Leadership of functions (A) (1), (2), (3) (B) (1), (3), (4) (C) (2), (3), (4) (D) (1), (2), (4) 15. Which is the distinctive feature of public choice approach ? (A) Institutional (B) Bureaucratic (C) Administrative egoism (D) Monocratic administration	13. प्रदत्तीकरण ..... साठी अधिकारांचे हस्तांतरण आहे. (A) नियोजन (B) धोरण निर्धारण (C) सर्वव्यापी नियंत्रण (D) नियमित कार्य 14. फॉलेट यांनी खालीलपैकी कोणत्या तीन नेतृत्वाच्या प्रकारातील अंतर दाखवले ? (1) स्थानाचे नेतृत्व (2) योजनेचे नेतृत्व (3) व्यक्तिमत्त्वाचे नेतृत्व (4) कार्याचे नेतृत्व (A) (1), (2), (3) (B) (1), (3), (4) (C) (2), (3), (4) (D) (1), (2), (4) 15. लोक निवड दृष्टिकोनाचे महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्य कोणते ? (A) संस्थात्मक (B) नोकरशाहीत्मक (C) प्रशासकीय अहंवाद (D) एकतंत्रीय प्रशासन

16. Who has analysed the leadership in terms of 'circular response' ?

- (A) C.I. Barnard
- (B) M.P. Follett
- (C) J.D. Millet
- (D) F.W. Taylor

17. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Scientific management neglected the human side of the organisation.

Reason (R) : It viewed organisation mechanistically codes.

Answer the following by using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

16. नेतृत्वातील 'वर्तुळागामी प्रतिसाद' ही संज्ञा कोणी विश्लेषित केली ?

- (A) सी.आय. बर्नार्ड
- (B) एम.पी. फॉलेट
- (C) जे.डी. मिलेट
- (D) एफ.डब्ल्यू. टेलर

17. विधान (A) आणि कारण (A) हे आहे :

विधान (A) : शास्त्रीय व्यवस्थापनाने संघटनेची मानवीय बाजू दुर्लक्षित केली आहे.

कारण (R) : शास्त्रीय व्यवस्थापन संघटनेस यांत्रिक दृष्टिकोनातून पाहतात.

खालील संहितेचा वापर करून योग्य उत्तर लिहा :

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे, पण (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे, पण (R) बरोबर आहे

18. Herbert A. Simon outlines his theory in the book .....

- (A) 'Administrative Behaviour and Decision-making'
- (B) 'Administrative Behaviour in Administrative Organisation'
- (C) 'Decision-making and Administrative Organisation'
- (D) 'Administrative Behaviour : A Study of Decision-making Process in Administrative Organisation'

19. Hierarchy demands .....

- (A) Centralised authority
- (B) Clear functions
- (C) Decentralised accountability
- (D) Innovative structure

18. '.....' या ग्रंथात हर्बर्ट ए. सायमनने आपल्या सिद्धांताची मांडणी केली आहे.

- (A) 'प्रशासकीय वर्तन व निर्णयप्रक्रिया'
- (B) 'प्रशासकीय संघटनेतील प्रशासकीय वर्तन'
- (C) 'निर्णयप्रक्रिया आणि प्रशासकीय संघटना'
- (D) 'प्रशासकीय वर्तन : प्रशासकीय संघटनेतील निर्णयप्रक्रियेचा एक अभ्यास'

19. अधिकारपदपरंपरेसाठी ..... आवश्यकता असते.

- (A) केंद्रीत अधिकार
- (B) स्पष्ट कार्य
- (C) उत्तरदायित्वाचे विकेंद्रीकरण
- (D) नावीन्यपूर्ण रचना

20. The first major exponent of the traditional or classical theory of motivation is :

- (A) Maslow
- (B) Fayol
- (C) Taylor
- (D) McGregor

21. Cabinet in USA is a ..... body.

- (A) Constitutional
- (B) Statutory
- (C) Extra-statutory and extra-constitutional
- (D) Semi-constitutional

22. Line agency is a/an .....

- (A) Functional subdivision
- (B) Mathematical subdivision
- (C) Filter and funnel in decision-making
- (D) Advisory agency

20. अभिप्रेरणेचा पारंपरिक किंवा अभिजात सिद्धांताचे आद्य प्रवर्तक ..... आहे.

- (A) मास्लो
- (B) फेयॉल
- (C) टेलर
- (D) मॅकग्रेगर

21. संयुक्त राज्य अमेरिकेत (यु.एस.ए.) कॅबिनेट हा ..... घटक आहे.

- (A) संविधानिक
- (B) वैधानिक
- (C) अधिवैधानिक व अधिसंविधानिक
- (D) अर्धसंविधानिक

22. पंक्ती घटक ..... असते.

- (A) कार्यात्मक उपविभागणी
- (B) गणितीय उपविभागणी
- (C) निर्णय निर्धारणाचे शुद्धीकरण
- (D) सल्लागार घटक

23. One feature of Weberian model of Bureaucracy is : (A) Initiative (B) Cooperation (C) Continuity (D) Flexibility	23. वेबरच्या नोकरशाही प्रारूपाचे एक वैशिष्ट्य : (A) पुढाकार (B) सहकार्य (C) सातत्य (D) लवचिकता
24. While appointing the judge in USA the President has to get consent of ..... (A) Congress (B) House of Representatives (C) Senate (D) Outgoing judge	24. संयुक्त राज्य अमेरिकेत (यु.एस.ए.) न्यायमूर्तीच्या नेमणुकीसाठी राष्ट्राध्यक्षाला ..... ची संमती घ्यावी लागते. (A) काँग्रेस (B) प्रतिनिधीगृह (C) सिनेट (D) पदमुक्त होणारा न्यायमूर्ती
25. Parliamentary commissioner in the UK can investigate cases of : (A) Departments (B) Nationalised companies (C) Local authority (D) Private companies	25. इंग्लंडमधील संसदीय आयुक्त ..... प्रकरणांची चौकशी करू शकतात. (A) विभागांची (B) राष्ट्रीयकृत कंपन्यांची (C) स्थानिक अधिकाऱ्यांची (D) खाजगी कंपन्यांची

26. Who defined Development Administration as 'an action-oriented, goal-oriented administration system' ?

- (A) John D. Montgomery
- (B) Albert Waterson
- (C) Irving Swerdlow
- (D) Edward Weidner

27. Which five year plan gave importance to Industrial Development ?

- (A) First
- (B) Second
- (C) Third
- (D) Fourth

26. 'विकास प्रशासन हे कृती प्रवण, ध्येयाधिष्ठीत प्रशासन व्यवस्था असते', असी व्याख्या कोणी केली आहे ?

- (A) जॉन डी. मॉंटगोमेरी
- (B) अल्बर्ट वॉटरसन
- (C) इरव्हिंग स्वेरडलो
- (D) एडवर्ड वाईडनर

27. खालीलपैकी कोणत्या पंचवार्षिक योजनेच्या मध्ये औद्योगिक विकासाला महत्त्व देण्यात आले ?

- (A) पहिल्या
- (B) दुसऱ्या
- (C) तिसऱ्या
- (D) चौथ्या

28. When was the Asian Development Bank established ? (A) 19th December, 1966 (B) 19th December, 1967 (C) 19th December, 1968 (D) 19th December, 1969	28. आशियन विकास बँकेची स्थापना केव्हा झाली ? (A) 19 डिसेंबर, 1966 (B) 19 डिसेंबर, 1967 (C) 19 डिसेंबर, 1968 (D) 19 डिसेंबर, 1969
29. Which one of the following is <i>not</i> an example of development administration in India ? (A) Panchayati Raj Institutions (B) Revenue Administration (C) Urban Administration (D) Nagar Panchayat	29. भारतातील विकास प्रशासनाचे खालीलपैकी कोणते एक उदाहरण नाही ? (A) पंचायती राज संस्था (B) महसूल प्रशासन (C) नागरी प्रशासन (D) नगर पंचायत
30. It is <i>not</i> a factor of internal coordination : (A) Superior's ability (B) Subordinate's skill (C) Singleness of purpose (D) Operational freedom	30. .... हे आंतरिक समन्वयाचा घटक नाही. (A) वरिष्ठांची क्षमता (B) अधिनस्थ कौशल्य (C) उद्देश्याची एकरूपता (D) परिचालनीय स्वातंत्र्य

31. In the period of ..... the 'District' was formed as a unit for administrative purpose.

- (A) Robert Clive
- (B) Lord Cornwallis
- (C) Warren Hastings
- (D) Lord Wellesley

32. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I
(Bodies)

- (a) Central Secretariat
- (b) Cabinet Secretariat
- (c) Planning Commission
- (d) Finance Commission

List II
(Related Activities)

- (1) Principles Governing Grants-in-aid to states
- (2) Formulation of policies
- (3) Co-ordination of activities of various ministries
- (4) Allocation of resources

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

31. .... यांच्या कार्यकाळात प्रशासनाच्या सोयीसाठी 'जिल्हा' हा घटक म्हणून तयार केला गेला.

- (A) रॉबर्ट क्लाइव्ह
- (B) लॉर्ड कॉर्नवालीस
- (C) वॉरन हेस्टिंग्स
- (D) लॉर्ड वेलस्ली

32. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I
(मंडळे)

- (a) केंद्रीय सचिवालय
- (b) कॅबिनेट सचिवालय
- (c) नियोजन आयोग
- (d) वित्त आयोग

सूची II
(संबंधित कार्य)

- (1) राज्याला अनुदान देणारी तत्त्वे
- (2) धोरण निर्धारण
- (3) विविध मंत्रालयांच्या कार्याचा समन्वय
- (4) संसाधनांचे वाटप

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(2)	(1)	(4)	(3)
(B)	(4)	(3)	(2)	(1)
(C)	(2)	(3)	(4)	(1)
(D)	(4)	(1)	(2)	(3)

33. The present cabinet secretariat has been established on ..... (A) 26th Jan. 1950 (B) 15th August, 1947 (C) 5th Sept., 1946 (D) 17th Sept., 1946	33. वर्तमान कॅबिनेट सचिवालय हे ..... रोजी स्थापन केले. (A) 26 जाने. 1950 (B) 15 ऑगस्ट 1947 (C) 5 सप्टें. 1946 (D) 17 सप्टें. 1946
34. As per sixth pay commission, which of the following is <i>not</i> included in the categorisation of employees ? (A) Industrial and non-industrial (B) Personnel belongs to all Indian Services (C) Personnel belongs to Union Territory (D) Personnel belongs to local Government	34. सहाय्या वेतन आयोगानुसार, खालीलपैकी काय कर्मचाऱ्यांच्या वर्गीकरणात समाविष्ट नाही ? (A) औद्योगिक आणि गैर-औद्योगिक (B) अखिल भारतीय सेवांतर्गत कर्मचारी (C) केंद्रशासित प्रदेशांतर्गत कर्मचारी (D) स्थानिक शासनांतर्गत कर्मचारी
35. Lal Bahadur Shastri National Academy of Administration brings out a quarterly journal known as : (A) The Indian Journal of Public Adminsitration (B) Public Administration Review (C) Administration and Society (D) The Administrator	35. लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय प्रशासन अकादमी त्रैमासिक जर्नल प्रकाशित करते जे ..... (A) दी इंडीयन जर्नल ऑफ पब्लीक अॅडमिनीस्ट्रेशन (B) पब्लीक अॅडमिनीस्ट्रेशन रिव्ह्यू (C) अॅडमिनीस्ट्रेशन अॅण्ड सोसायटी (D) दी अॅडमिनीस्ट्रेटर

36. The merit principle of recruitment was first recommended by : (A) Northcote-Trevelyan committee (B) Aitchison Committee (C) Lee Commission (D) Tomlin Commission 37. Which bill is put forth according to Art. 117 ? (A) Fiscal Bill (B) Appropriation Bill (C) Vote on Account Bill (D) Money Bill 38. Report placed in Parliament before discussion on demands of any ministry is called ..... (A) Economic Survey Report (B) Estimate Committee Report (C) Public Accounts Committee Report (D) Report of CAG	36. नियुक्तीबाबत योग्यता/गुणवत्तातत्त्व सर्वप्रथम ..... ने सुचविले. (A) नॉर्थकोट-ट्रॅवेलीयन समिती (B) इचीसन समिती (C) ली समिती (D) टॉमलीन समिती 37. खालीलपैकी कोणते विधेयक अनुच्छेद 117 (भारतीय संविधानातील) मध्ये मांडण्यात येते ? (A) राजकोषीय विधेयक (B) विनियोजन विधेयक (C) लेखानुदान विधेयक (D) धन विधेयक 38. कोणत्याही मंत्रालयाची संसदेसमोर मागणीची चर्चा करण्यासाठी सादर केलेल्या अहवालास ..... म्हणतात. (A) आर्थिक सर्वेक्षण अहवाल (B) अनुमान समिती अहवाल (C) लोक लेखा समिती अहवाल (D) नियंत्रक व महालेखापरीक्षकाचा अहवाल

39. The concept of zero based budgeting did not prove to be effective in the India, mainly because of :
- (A) Lack of infrastructure
(B) Lack of financial resources
(C) Lack of technology
(D) Lack of capacity building
40. The term “Indicative Planning” was used by Planning Commission in annual report of :
- (A) 1976-77
(B) 1986-87
(C) 1992-93
(D) 2001-02
41. Assertion (A) and Reason (R) pattern :
Assertion (A) : District Planning Board plays an important role in plan formulation.
Reason (R) : It has proper information of local resources.
Answer the following by using the codes given below :
Codes :
- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
(C) (A) is true but (R) is false
(D) (A) is false but (R) is true

39. भारतात शुन्याधारित अर्थसंकल्पाची संकल्पना परिणामकारक सिद्ध होऊ शकली नव्हती, याचे मुख्य कारण आहे :
- (A) पायाभूत सुविधांचा अभाव
(B) आर्थिक संसाधनांचा अभाव
(C) तंत्रज्ञानाचा अभाव
(D) क्षमतानिर्मीतीचा अभाव
40. ‘निदेशक नियोजन’ ही संज्ञा ..... साली नियोजन आयोगाच्या वार्षिक अहवालात वापरण्यात आली.
- (A) 1976-77
(B) 1986-87
(C) 1992-93
(D) 2001-02
41. विधान (A) आणि कारण (R) हे आहे :
विधान (A) : योजना निर्धारणात जिल्हा नियोजन मंडळाची भूमिका महत्त्वपूर्ण असते.
कारण (R) : जिल्हा नियोजन मंडळास स्थानिक संसाधनाची योग्य ती माहिती असते.
खालील संहितेचा वापर करून योग्य उत्तर लिहा :
संकेतांक :
- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
(B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
(C) (A) बरोबर आहे, पण (R) चूक आहे
(D) (A) चूक आहे, पण (R) बरोबर आहे

42. Who deals with the proposals regarding grant of land for public institutions in state ?

- (A) Governor
- (B) Chief Minister
- (C) Cabinet
- (D) Chief Secretary

43. Which of the following is *not* a tool of executive control ?

- (A) Political Control
- (B) Administrative Control
- (C) Elections
- (D) Professional Ethics

44. According to ..... the collector is the District Development Officer.

- (A) The Rajasthan Panchayat Samiti and Zila Parishad Act, 1959
- (B) Tripura Municipal Act, 1994
- (C) The Zila Parishad and Panchayat Samiti Act, 1961
- (D) Bombay Village Panchayat Act, 1958

42. राज्यात सार्वजनिक संस्थांसाठीचे भूदानविषयक प्रस्ताव कोण हाताळते ?

- (A) राज्यपाल
- (B) मुख्यमंत्री
- (C) मंत्रिमंडळ
- (D) मुख्य सचिव

43. खालीलपैकी कोणते कार्यकारी नियंत्रणाचे साधन नाही ?

- (A) राजकीय नियंत्रण
- (B) प्रशासकीय नियंत्रण
- (C) निवडणुका
- (D) व्यावसायिक नीतिमत्ता

44. .... नुसार जिल्हाधिकारी हे जिल्हा विकास अधिकारी असतात.

- (A) राजस्थान पंचायत समिती व जिल्हा परिषद कायदा, 1959
- (B) त्रीपूरा महानगरपालिका कायदा, 1994
- (C) जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती कायदा, 1961
- (D) बॉम्बे ग्राम पंचायत कायदा, 1958

45. Assertion (A) and Reason (R) pattern :

Assertion (A) : Parliament control over delegated legislation is weak.

Reason (R) : Legislatures are innocent of legal skill.

Answer the following by using the codes given below :

Codes :

(A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)

(B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)

(C) (A) is true but (R) is false

(D) (A) is false but (R) is true

46. According to whom "To understand the truth there is no alternative to scientific method."

(A) T.H. Green

(B) Karl Peers

(C) J.W. Best

(D) Chester Barnard

45. विधान (A) आणि कारण (A) हे आहे :

विधान (A) : प्रदत्त विधानावरील संसदीय नियंत्रण दुर्बल आहे.

कारण (R) : विधी कौशल्याबाबत कायदेमंडळ अनभिन्न असते.

संकेतांक :

खालील संहितेचा वापर करून योग्य उत्तर लिहा :

(A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

(B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

(C) (A) बरोबर आहे, पण (R) चूक आहे

(D) (A) चूक आहे पण (R) बरोबर आहे

46. कोणाच्या मते "सत्याचे आकलनासाठी वैज्ञानिक पद्धती शिवाय अन्य कोणताच दुसरा पर्याय नाही."

(A) टी.एच. ग्रीन

(B) कार्ल पियर्स

(C) जे.डब्ल्यू. बेस्ट

(D) चेस्टर बर्नार्ड

47. Which of the following is the type of Social Research ?

- (A) Quantitative and qualitative research
- (B) Laboratory Research
- (C) Physical Research
- (D) Biological Research

48. In research sample units need not to be .....

- (A) Systematic
- (B) Subjective
- (C) Identifiable
- (D) Independent

47. खालीलपैकी कोणता सामाजिक संशोधनाचा प्रकार आहे ?

- (A) संख्यात्मक आणि गुणात्मक संशोधन
- (B) प्रयोगशाळाधारित संशोधन
- (C) भौतिक संशोधन
- (D) जीवशास्त्रीय संशोधन

48. संशोधनात नमुना घटक हे ..... असणे आवश्यक नाही.

- (A) शिस्तबद्ध
- (B) व्यक्तिनिष्ठ
- (C) ओळखण्याजोगी
- (D) स्वतंत्र

49. Who developed the chi-square test
in 1900 ?

- (A) Max Weber
- (B) Karl Pearson
- (C) Ronald Den
- (D) F.W. Max

50. The study of naturally occurring set
of events of a situation is a type of
research :

- (A) Experimental
- (B) Survey
- (C) Field
- (D) Analytical

49. वर्ष 1900 मध्ये 'काय-स्केअर' चाचणी कोणी
विकसित केली ?

- (A) मॅक्स वेबर
- (B) कार्ल पिअर्सन
- (C) रोनाल्ड डेन
- (D) एफ.डब्ल्यू. मॅक्स

50. विशिष्ट परिस्थितीत नैसर्गिक स्वरूपात निर्माण
होणाऱ्या घटनांचे अभ्यास म्हणजे ..... प्रकारचे
संशोधन

- (A) प्रयोगात्मक
- (B) सर्वेक्षण
- (C) क्षेत्र अभ्यास
- (D) विश्लेषणात्मक

JAN - 21218/II—D

ROUGH WORK